

Salla Kurhila & Lari Kotilainen

Kielitaitoa kokatessa

– digitaalinen kielikeittiö -projekti

Tavallinen kielenkäyttö on aina yhteydessä toimintaan. Emme siis puhu ja kirjoita tuottaaksemme morfeemeja vaan juoruillaksemme, oppiaksemme tai vaikkapa onnistuaksemme laittamaan ruokaa yhdessä ystäviemme kanssa. Miksei siis kielenoppiminenkin tapahtuisi toiminnan ohessa?

Tästä ajatuksesta lähtee esittelemämme EU-rahoitteinen LanCook-projekti. Vuonna 2012 alkaneen projektin tavoitteena on luoda eri kieliä opettava digitaalinen kielikeittiö. Suomessa kielikeittiö-hanketta toteuttaa Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.

Digitaalinen kielikeittiö nojaa tehtävälähtöiseen oppimisen malliin: kielenoppijaparit valmistavat tietokoneohjelman avustuksella jollekin maalle tyypillistä ruokaa ja oppivat samalla kyseistä kieltä. Ohjelma kontrolloi vieraan kielen ymmärtämistä ja ruoanvalmistuksen edistymistä keittiövälineisiin ja ruoka-aineisiin kiinnitettyjen sensoreiden avulla (hieman kuten Nintendo Wii™-pelikonsolissa).

Toimintana ruoanlaitto on kielenoppimiselle optimaalinen konteksti, sillä se on universaalia ja selvästi tavoitteellista toimintaa – lopuksi kielikeittiötä testanneet opiskelijat saavat syödä tekemänsä ruoan. Ruoanlaitto kantaa myös mukanaan kulttuuritietoutta. Esimerkiksi suomenkielisessä versiossa valmistetaan kalakeittoa ja marjakiisseliä.

Oppimiskohteina on erityisesti tiettyyn tekstilajiin (resepteihin, ruoanlaittoon) liittyvä sanasto ja rakenteet. Toisaalta ohjelma myös kannustaa opiskelijoita keskinäiseen vuorovaikutukseen eli neuvottelemaan keskenään siitä, mitä ja miten ohjelman ohje toteutetaan. Lisäksi ohjelmasta voi oppia vuorovaikutuksen säätelyyn liittyviä korjausaloitteita (”tarvitsetko apua”, ”onko kaikki hyvin” jne.).

Esittelemme projektia alustavasti. Näytämme videoiden avulla, miten keittiö toimii ja miten opiskelijaparit todellisuudessa neuvottelevat ruonlaitosta ja ohjelman ohjeista. Pohdimme myös, minkälaista oppimista ruoanlaiton ohessa tapahtuu.